

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. TÜRRE ALADÁR
ügyvéd.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A községi jegyző.

Tisza István gróf miniszterelnök és Sándor János belügyminiszter előtt küldöttségben jelent meg Magyarország falusi népe. Mert igenis ezt jelentette a jegyzők ötszáztagu monstre küldöttsége: a magyar falvak népét az ország minden részéből. Ennek a falusi népnek érzés- és gondolatvilágát, érdekét, küzködéseit, örömét, bánatát, reményeit és eszűggedéseit senki más nem képviselheti oly hiven, oly igazán, oly becsületesen, mint a falu jegyzője.

Az ország jegyzői kara talán először a hosszú századok óta, amióta a falu jegyzői intézik a helyi igazgatás ügyes-bajos dolgait, felkerekedett, hogy nagy tömegben fejezze ki az ország kormányának szeretetét, bizalmát, ragaszkodását. A jegyzők egyesületének elnöke nyiltan meg is mondta Tisza Istvánnak, hogy ő az első és egyetlen miniszterelnöke az országnak, aki a jegyzők dolgát megértette, je-

lentősége szerint megbecsülte és segített rajtuk. Biznak benne, hogy amit rövid első miniszterelnöksége alatt megkezdett, azt most méltón folytatja és bevégez.

Nagy félreismerése volna az ország viszonyainak, ha valaki azt hinné erről a küldöttségről, hogy itt valami fizetésrendezési mozgalomról van szó. Amikor az egész ország hangos volt a különféle állami és közigazgatási alkalmazottak panaszaitól és kívánságaitól, a jegyzői kar néma maradt. Az ő panaszukat nem hallotta senki. A jegyzőkérdésnek a fizetésrendezés csak egyik részlete, melyet a küldöttség szónoka épen csak hogy érintett a jegyzői kart jellemző szerénységgel és türelemmel. Ez az ügy nem vitte őket Budapestre. De elmentek, hogy megmondják a miniszterelnöknek és belügyminiszternek: Végre egy kormány, mely az ő dolgukat, a magyar falvak, a falusi nép dolgát érti, szereti és el is fogja igazítani.

A magyar jegyzői intézményt

a magyar nemzet természetes organikus fejlődése nevelte nagygyá. A jegyző a magyar falu esze, szive, védője, gyámolítója, tanácsadója. A magyar közigazgatásnak az a szerve, mely együtt él, gondolkodik, érez és dolgozik a falu népével, eligazítja őt a közigazgatás és igazságszolgáltatás tekervényes utjain. A jegyző az a szerve az államigazgatásnak, amellyel a magyar nép minden teketória, félelem és bizalmatlanság nélkül érintkezik. Hogy a jegyző a fejlődő modern állami és társadalmi életben is megállhassa helyét, ehhez állásának szilárdabb támaszra van szüksége, hogy ne csak munkaköre, de felelős hatásköre is legyen. Hogy ne csak tanácsolhasson, de intézkedhessen is, hogy a közhatalomnak rendelkezési joggal bíró felelős végrehajtó szerve legyen. Erre van szüksége nemcsak a jegyzőnek, de a népnek is, amely elsősorban jegyzőjéhez fordul, ha bármi baja, panasza, kívánsága van.

A jegyző a falu hatósága ér-

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer- és csemegeüzlete ZOMBOR, Szt. György-tér 6. szám.

==== Egy próbarendelés elég és meggyőződhetik arról, hogy kizárólag cégünk által

TELEFON: **„C O L U M B I A”** TELEFON:

29. szám. név alatt forgalomba hozott pörkölt kávéink mégis a legjobbak. 29. szám.

Legnagyobb szakértelemmel válogatott elsőrendű fajok biztosítják cégünknek e cikkben a legjobb sikert.

==== Saját pörköldel! Naponta friss pörkölés! =====

ÁR J E G Y Z É K:

100-56

„COLUMBIA” igen finom háztartási keverék 1 kiló 4 korona 40 fillér.
„COLUMBIA” legfinomabb karlsbadi keverék 1 kiló 5 korona — fillér.
„COLUMBIA” nemes Maraggyepe, a kávék királya 1 kiló 6 korona — fillér.
„COLUMBIA” legnemesebb gyöngyfajok keveréke 1 kiló 5 korona 20 fillér.

dekeinek, bajainak, kivánságainak tudója, gyámolítója, jóbarátja és tanácsadója egyszemélyben. Ezt az intézményt régi évszázadokon át kifejlődött régi erényeiben, jótékony, áldásos munkájában megtartani, megerősíteni, működését hatásosabbá tenni, úgy hogy a modern fejlődő állami és társadalmi életben is megállhassa helyét: ez a magyar jegyzőkérdés, úgy ahogy ezt Tisza István gróf miniszterelnök és Sándor János belügyminiszter felismerték és a magyar közgazgatás reformjával kapcsolatban megoldani kívánják. Nem egy tisztviselői osztálynak, a magyar falusi népnek nagy kérdése ez, az igazi demokrácia és az igazi szociálpolitika legjelentősebb kérdése. Ennek a kérdésnek egyik részlete a jegyzők anyagi helyzetének javítása. Minden fillér, melyet az állam még nehéz pénzügyi helyzetben is arra fordít, hogy a jegyzők terhes anyagi gondjaiktól részben szabaduljanak, bőségesen megtérül. Ez a legsürgősebb részlete a kérdésnek, a többi magától jönni fog.

A kerékpározás elfajulása.

Dr. Duchon János orvos hozzánk intézett, s mindenesetre közérdeket szolgáló levelében, tiltakozó szavát emeli fel a kerékpározás elfajulása ellen, mely a járókelők testi épségét uton-utfélen veszélyezteti. Készséggel adunk helyt azon kérelmének, hogy panaszát közre-

adva, ezuton hívjuk fel rendőrségünk figyelmét a kerékpározó sportszennvedélye durva elfajulására. Levelé a következő:

Igen tisztelt szerkesztő uram!

Igen kérem, legyen szives becses lapjában alábbi soraimnak, a haldokló közérdek nevében, helytadni.

Felháborító jelenetek voltak vasárnap estefelé tanui a Thököly-uton járókelők. Egy kerékpáros, szavahihető tanuk állítása szerint, erővel neki hajtott az átjárón egy kitérni nem tudó, vagy nem akaró fiúnak és azt elütötte, úgy hogy a járókelőknek kellett őt a földről felszedni s valószínű, hogy súlyosabb sérüléseket is szenvedett. A brutális kerékpárosra felháborodva kiabáltak az eset tanui, ez pedig, biztos lévén dolgában, dacosan visszafordult kerékpárján s délcegen odakiáltotta a megremült embereknek: „Bánom is én, nem törődöm velem!” Azután, mint aki jól végezte dolgát, tovább iramodott. Ezzel az esettel csordultig telt az a pohár, amelyet városunk kerékpárosai, rendőrségünk nagyobb dicsőségére, már oly régen töltögetnek. Szemérmelen pofonesapdosása történik itt minden közbiztonságnak. Mi orvosok, akik sokat járunk, napról-napra tapasztaljuk, hogy kerékpárosok — sokszor még hivatalos minőségben járók is, például postaszolgák — merész és lendületes kanyarodással fordulnak be egyik gyalogjáróról a másikra és akinek kedves a testi épsége, annak nem ajánlom, hogy például délután 6 óra tájban a Zöldkert-utcába merészkedjék. Ebben az időtájt tartanak, azaz dehogyan tartanak, örült iramban vágatnak haza derék kőmiveseink a munkáról — és mind a gyalogjárón. Ahogy a Thököly-utról bekanyarodnak a Zöldkert-utcába, hajrá! megindul a verseny s gyönyörűség nézni — de csak az ablakból — hogy a 8 órai munkaidőtől felüdült sportemberek micsoda pompásan kezelik, vagy jobban mondva lábaltják, ördögös masinájukat.

A kerékpár fejlődésének — kezdve attól az időtől, mikor ez a csunya szerszám még sporteszköz volt, végezve napjainkon, mikor közlekedési eszközzé súlyyodt — mindenütt megvoltak ezek az apró, hogy is mondjam

csak, csecsemőbetegségei, de mint mindennek, úgy ennek is kitalálták már az óvoszerét. Kerékpáradóval próbálták hűtögetni — nem minden eredmény nélkül — a meztlábos „sportférfit” dühét. Szépen sorjában protokollumba szedték azoknak nevét, akik ennek a különben nemes sportszennvedélynek estek martalékául. De ami mindennél fontosabb, ott, ahol rendőrség van és ez nem alszik, egy egészen igénytelen kis fehér táblát akasztottak a kerékpár olyan helyére, ahol azt mindenki jól láthatja. A táblácskán pedig egy szám van. Ez a kis tábla, meg az a kis szám azután minden sportszennvedély leghatásosabb fékezőjének bizonyult. Mert ha a Thököly-uti sportférfitnak a kerékpárján is lett volna ilyen kis táblácska, akkor nem kellett volna a járókelőknek a torkukat a kiabálással rontani, viszont a kerékpár boldog tulajdonosa sem egészen érezte volna magát olyan abszolút biztonságban — mert hátha valaki meglátja azt a számot?!

Olyan országokban, ahol az „alkotmányos küzdelmek” és járuléki nem ölték meg meg minden önértékét a közvéleménynek, ezzel a bibivel már régen elbánt volna maga a közönség, mert vagy a kerékpárost, vagy a rendőrséget, de az egyiket bizonyosan meglincselte volna. Magyarországon és Zomborban! A kerékpáros elszalad, azt nem lehet meglincselni, de a rendőrség az itt van — kérjük meg szépen, csinálja meg azt, amit már Kutyabagason is régen megcsináltak: akasztasson a kerékpárra egy kis táblácskát — a többit majd elvégezzük mi.

Dr. Duchon János.

H I R E K.

Kinevezések a bíróság körében. Az igazságügyminiszter dr. Oláh Kálmán budapesti ügyvédjelöltet az óbecsei járásbíróhoz jegyzővé, dr. Morova Károly zentai betétszerkesztési albirót bíróvá nevezte ki.

Kitüntetett tanár. A király Petrovác Józsefnek, a kalocsai zárdaiskolák igazgatójának, ki egyidőben az óbecsei elemi iskola tanítója is volt, több éven keresztül, sok évi sikeres működésével szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta.

A „Nyomorék gyermekek Otthonáról.”

Még fülemben cseng negyven nyomorék gyermeknek tiszta, bántalan hangja, még látom izgatott kis arcukat, lelkes, csillogó szemeket és előttem van a pár nap előtt lefolyt felavató ünnepély minden szépsége és magasztossága.

Budapesten, kint a Mexikói-uton, ahol már csak a villamos esilingelése jelzi a világ város közelségét, ahol tág telitüdővel szívja az ember a balsamos, tiszta tavaszi levegőt, ahol nincsenek zsufolva a házak s több a térség, több a virág, ahol szabadabban ölelheti körül az embert a napsugár és többet látunk a fejünk fölött lebegő magasság kékből: egy nagy, világosszürke, impozáns épület lobogódiszt öltött s mosolygó májusi virágokkal üdvözölte a szeretet szavára összegyűlt közönséget.

A tágas udvaron, még gyér lombu akác-fák között gyülekeztek az ismerős emberek, azok, akik embermentési, jótékony akciók megindításánál, vagy határokat jelző, új munkára serkentő ünnepeken mindig együtt szoktak lenni s lélekben kezefogva, összeölelkezve örülnek annak az eredménynek, melyet kitartással, akarással és meleg szívvél láthatóan megteremtettek.

Ünnepet, gyönyörű emberi ünnepet ültünk s nekem egyenkint kellene szólnom mindazokról, akik a társadalom konvencionális

közönyével birokra keltek s csendes munkával a lehetetlenségéből keltették életre a lehető valót.

Ezt a kötelességet azonban már megtettük azonnal a főváros napilapjaiban s én most a *Bácska* tárcasorozatát nem a száraz tények felsorolásának, hanem szívem szavának s a negyven nyomorék gyerekek foglalom le.

Az elnöki asztalnál báró Dániel Ernőné elnöknő körül foglaltak helyet az intézet vezetői, tisztviselői, a miniszterek — és a külföld képviselői, — tömör sorokban a sajtó kiküldöttjei s a minden jótékonyaság sok-sok barátja.

Az arcokon ezuttal a palástolhatatlan kíváncsiság vonásait elsimitotta az igazi, benső érdeklődés, a részvét és a köny.

Lehetetlen volt meghatottság nélkül nézni a negyven egyenruhás, nyomorék gyermeket s hallani a róluk és otthonukról tartott vázlatos beszámolást a kezdettől tartanig: „... Tíz esztendő lankadatlan munkájának eredménye ez az épület.” ... „Hat gyermekkel nyit meg a régi, szerény otthon s ősszel már hetvenet fog befogadni a száz gyermek számára épült intézmény.” ... „A társadalom szerencsétlenjeinek modern otthona 350000 koronába került, terveit díjtalanul készítette Medgyes Lajos műépítész.” ... stb.

Bárcezy polgármester megemlékezett a székesfőváros elhunyt tanfelügyelőjéről, Ve-

rédyéről, aki elsőnek vetette fel a nyomorékok gondozásának kérdését.

Szép, meleg volt a munkának ez az ünnepe s báró Dániel Ernőné elnöknő hiába nyitotta meg szerény szavakkal a felavató ünnepet, hangjában ott rezgett a büszke öröm s az elvégzett, gyönyörű munka nemes öntudata.

És mikor a negyven nyomorék közül kilépett az egyik béna fiú s benső érzések vibrációjával hangjában elmondta a szép alkalmi versnek refrénjét: „Elfeledjük, hogy mi fáj,” ... szem nem maradt szárazon.

Az érzések hurjait azonban még inkább megremegettette az erre a napra szerzett dal. A negyven gyermek fölemelkedett, tanítójuk megadta a hangot és taktust s két művész hegedűjének síró és lelkesítő hangjai mellett szállt, szállt az ének, fel a magasba:

... Kiket emberré tett szerető szívetek,
Áldásért könyörög sok nyomorék gyerek ...

Az egyik közeli akácfa ágán magányos fücska versenyt csicsergett-csátogott, a negyven gyerek elfajult, fohász hangjával s nekem sok száz, sok ezer csicsérgő fecske jutott eszembe, akiket röptükben söpört el a tavaszi vihar ...

Körülöttünk kattoztak a kodakok, mozi-felvételek készültek, meghatottan oszlott a közönség s langyos permétegen megindult az áldást hozó tavaszi eső.

Szép volt ez mind így együtt és külön

Uj jogtudományi doktor. Vlahovits Milos óbecsei lakos a kolozsvári egyetemen a jogtudományi doktorátust letette.

Égi háboru. Szabadkán a múlt éjjel hatalmas zivatar vonult végig a város fölött. Dörgött, villámlott, süvöltő szél dühöngött és hatalmas cseppekben hullott a zápor. A kelebiai báró Podmaniczky-féle uradalom egyik béresházába bele is csapott a villám, az épületet felgyújtotta és a béres családoknak a zuhogó esőben kellett menekülniök az égő házból. Mindenük odaégett, kivéve az égő házból gyorsan kipakkolt butorzatot.

Halálozás. Dr. Beleszlyin Miklós óbecsei ügyvéd Budapesten hirtelen elhalálozott.

A vasut áldozata. Nittinger Árpád vasuti hivatalnoknak, ki a szabadkai sportversenyeken szokott szerepelni és aki mult vasárnap Zomborban is játszott a Sport-Egylettel, mindkét lábát elvágta a kiskunhalasi vicinális. A szerencsétlenséget a Szabadkáról reggel Regőce felé induló vicinális okozta a halasi pályaudvaron. A vizsgálat kiderítette, hogy Czentner Dezső, a vicinális mozdonyvezetője szabálytalanul előbb indította el a helyi érdekű vonatot, mint kellett volna és a 911. számú vonat elől kitérő Nittingert ez üttötte el. A vicinális a ballábát tőből és a jobb lábát bokában metszette el. Segély mozdonyon Szabadkára hozták és a mentők a közkórházba vitték, ahol azonnal megoperálták, — de már nem segíthettek rajta, mert még a délelőtt folyamán meghalt.

A kártya áldozata. Delia Benő zombori gazdasági gépbizományos családját nyomorban hagyva, megszökött. Delia kártyaszünetvélye vitte a bűnre. A rendőrséghez számos feljelentés érkezett ellene sikkasztás és csalás miatt. A rendőrség körözteti.

Halál fürdés közben. Ágócs Vince, a cs. és kir. 23. gyalogezred közkapitánya, ki a gombosi hidőrségnél volt beosztva, folyó hó 14-én egyedül fürdött a Dunában. Fürdés közben szívzselhűdés érte és a szerencsétlen katona, miután senki sem nyújthatott segítséget neki, a vizbefult. Holttestét csak folyó hó 17-én találták meg és Szondra szállították. Ágócs Vince teljesen árva fiu volt, miért is eltemettetéséről Szond község gondoskodott. A temetés rendezését, mely szombaton délután ment végbe meghatározott részvét mellett, a község érdemes és derék jegyzője, Sztrilich Jenő vállalta magára, aki emberséges szívet mindent elkövetett, hogy a szegény, szerencsétlenül járt katonának végtisztessége minél ünnepélyesebb legyen. A temetésen a közös zászlóaljunk kirendeltséggel képviseltette magát.

A DMKE üdülőháza és iskolaszanaszatóriuma Crkvenicán. A magyar tengerparton Crkvenicán gyönyörű kulturintézménye van a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületnek. Vészegény, gyengefejlődésű, betegségből felépült, gyenge csontfejlődésű, reumatikus, lábbadozó és üdülő urileányok és tanulók számára üdülőházat letesített a tengerparton a DMKE és az áldásos intézmény egész esztendő alatt nyitva tartatik. Külön gyönyörű épületben tanárnők gondos felügyelete alatt uri lányok, míg másik különálló épületben tanári vezetés alatt fiuk vannak elhelyezve az áldásos célu intézményben önköltségi áron. Az intézet főorvosa dr. Horetzky Bernát. Az üdülők Velencébe, Abbáziába, Pólába, Lussin-pácoloba, Arbébe stb. kirándulásokat is tesznek és a DMKE e kirándulásokra üdülőinek a legnagyobb kedvezményeket szerezte meg. Négy esztendeje áll már fent e nemes célu kulturintézmény, amelyet a crkvenicai hatóság is támogat oly módon, hogy a DMKE üdülőinek ingyen fürdést és a zene, gyógy- és fürdődijak alól való mentességet biztosította, a keresk. miniszter pedig oly igazolványt engedélyezett, mellyel fél III. oszt. jeggyel a gyorsvonat II. osztályán utazhatnak. Az üdülőházba való felvételért az üdülőház igazgatóságánál Crkvenicán kell jelentkezni.

Anna-bál Palicson. A palicsi fürdőigazgatóság a szépezzeti és vigalmi alap javára folyó évi július hó 26-án a vidadő-épület összes termeiben Anna-bált rendez.

Kutba fult fiu. Blagojevits István szondi lakos a napokban Zomborban járt a feleségével együtt s míg ők a dolgukat végezték, az alatt odahaza felügyelet nélkül maradtak a gyermekek. Egyik fiuk a 10 éves László, eddig ki nem derített módon a kutba esett s mire a szomszédok segélyére siettek, belefult a mély vízbe.

A meglopott utas. Fekete Mihály bácsbokodi sertéskereskedő egy budapesti cég megbízásából Bajára utazott. Útközben elaludt. Ezalatt kilopták tárcáját, melyben 4700 korona volt. A csendőrség nyomozza a tettest.

Agyonnyomott fiu. Bácsalmáson a váltótoronyból leeresztett átjáró sorompó agyonnyomta Kovács Béla nyolcéves fiát. A balesetet csak jóval később vették észre az arra járók.

Marólugot ivott. Vörös György szabadkai napszamos nagyon brutálisan bánt a feleségével, aki elkeseredésében marólugot ivott. Jajgatására mentőket hívtak, kik gynommosást alkalmaztak, de aligha marad életben a meggyötört asszony.

A gyanu öl. Birinyi József topolyai vasuti raktárnok 250 koronát érő ékszere ismeretlen körülmények között eltűnt. A világgosság felderítése céljából az ügyet a csendőrséggel közölte, amely a házbeliek közül azonnal a cselédet fogta gyanuba. A cseléd a gyanusítás terhe alól menekülni kezdte, kutba ugrott, de anélkül, hogy bármi baja is történt volna, sértetlenül kiszabadították. A tolvaj ellen megindult az eljárás.

Viz helyett marólug. Nimesevits Károly szabadkai 5 éves fiu éjjel álmából felkelve vizet akart inni, de bátyja a sötétben a marólugoldattal telt bögrét nyújtotta oda neki. A fiucska ivott a méregből, mely kinezni kezdte. Jajgatására a mentőket hívták, kik a kórházba szállították. Állapota veszélyes.

Az ivás halottja. Bakonyi Ferenc ujvidéki kisbérlo felesége a nyakán és kezén borotvával átmetszette az ütőereit és meghalt. Az öreg asszony sokat ivott és a férje ezért szemrehányást tett neki. Ez annyira elkeserítette az iszákos asszonyt, hogy öngyilkosságot követett el.

Megkerült tolvajok. Néhány nap előtt a zentai Royal-szállóból eltűnt 56 kor. értékű ezüst evőeszköz. A csendőrség megindította a nyomozást, mely hamar eredményre vezetett. A tolvajok a gypmester segédei voltak, akik munkájuk közben bementek a söntésbe és a szekrényből kilopták az evőeszközöket. A csendőrség, mert még más is terheli a lelkiismeretüket, följelentették a tolvajokat a bíróságnál.

Aki más vetését lekaszáta és elhordta. Eremita Milos óbecsei gazdát tetten érték a rendőrök, mikor az óbecsei kiserében a buza vetések végében kaszált és kocsira rakta a takarmányt, herét stb. A rendőrség igazolásra szólította föl a gazdát. Igazolás után Eremita 100 kor. biztosítékot tett le, mire szabadon engedték.

Balesetek. Kiss István óbecsei lakos hasonnevű fia a napokban a megvadult lovakat nem bírta megfékezni, s ezek egy jó darabon vonták maguk után a fiut, aki erős horzsolásokat és ütéseket szenvedett. — Kajári István óbecsei iparos egy magas fa kiálló ágát akarta lemetszeni, miközben a létráról leesett és súlyos sérüléseket szenvedett.

A szerelmes katona öngyilkossága. Haskij Antal, a szabadkai 86. ezred zenészkatonája, kinek tüdővészete miatt a budapesti csapatkórházba kellett volna bevonulni, szerelmes volt egy szép szabadkai leányba, akit nem akart itt hagyni. Elkeseredésében, hogy szerelmesétől meg kell válnia, a leány lakásán föbe lőtte magát és azonnal meghalt.

s valahogy olyan felmagasztosító érzés kelt a szivekben, mintha valamennyien az ember-szeretet szent templomában munka-írádsággal tisztultunk volna meg sok-sok rántapadt emberi gyarlóságtól.

Mikor az épület megtekintésében a tág folyosóról, a szellős, világos hálótermeken, mosdó-, fürdő- és betegszobákon át a slőjd terembe jutottunk, az apró, szorgalmas, béna emberke mind a maga helyén, komoly munkába merülve kezelte a gyalupadot, kalapácsot, ráspolyt, a vonalmérő háromszöget s kipirult igyekezettel akarta bemutatni a legjobbat, legtöbbet, ami derék, türelmes tanítók, Hegedűs Lajos és Toray Sándor által tudniok adatott.

Itt aztán alkalmam volt a gyermekekkel beszélgetni, sorba kérdeztem tőlük szerencsétlenségük okát, egy keserves életmomentum szavakba foglalt tragédiáit, amelyek örökre porba vették a szegény emberbimbót, vagy koldussá teszik, hogy mások könnyűre számolva, az utcasarkon nyujtsa kéregetésre remegő kezét.

Itt természetes derűvel mondja el minden gyermek a maga baját, mert érzi, hogy megtanult kincsével immár nemcsak megközelítette a tökéletes testű, egészséges embert, de némely tekintetben túl is szárnyalta.

Ügyes, jóléki, sorsukkal megbékélt emberek fognak innen kikerülni, az biztos,

s ezekkel is kevesebb lázongó elégedetlenje lesz ennek a szomorú, küzdelmekkel teli életnek.

Kész munkáik, melyeket minden emberbarátnak meleg figyelmébe ajánlok, valóságos kis remekművek. Egy hosszú sor különféle színű magyar motívumos kézimunka-asztalka (ára 8 K) között esernyőtartókat, zsámolyokat, tojástartókat, ékszerdobozokat, szebbnél-szebb börmunkákat és egy hosszú asztalt tele apró ajándéktárgyakkal: kis tálcá, papírvágó, stilizált paprika-kalaptartó, amelyek mindegyikébe egy dévai nyomorék gyermek kezek híján a *lábával* veste bele tüégetéssel: „nyomorék gyermek munkája.”

Ennek a gyermeknek, a kis Jeney Pistának akadt a legtöbb csodalója. A láb-ügyességével mutatványosbódek hálás töltele lehetne, de belénevelt önértetével *munkája* kenyerét fogja enni s nem lesz látványosbódek kikiáltóinak prédája.

Az iskolateremben alacsony padokon ül a béna gyermekek kisebbje.

Közéjük ülök a padra s már oszlik szívemből a könyes szájalom, melyet alamizsnára szoruló nyomorékok keltenek az emberben. Itt csupa derűs arcu, boldog gyermek van, aki dolgozni, olvasni-írni, *éni* tanul.

Ott állnak sorban a tábla mellett s csillogó szemmel szedik ki egymás kezéből

a krétát, hogy szép, rendes betűkkel a táblára írják fel neveiket: Salamon Ernő, Stüker Vilmos, Babics Sándor, Vágner József stb.

A negyven gyerek közül kettő betegen fekszik, talán éppen operáció után. Mert az orvosokkal és operációs termekkel ellátott intézet talpra segíti állítani az olyan nyomorékokat, aki esetleg teljesen tehetetlenül feküdt, vagy vánszorgott s talán már megindult az elmulás felé. Gerincelferdülések, csontképződések rendellenességei, elferdült tagok s más külső és belső betegségek, bénaságok, amennyire lehet, itt el is tűnnek.

Érzem, most érzem, hogy egy tárcarovat mennyire kicsiny ahhoz, hogy ennek az otthonnak áldásait kellőképpen méltassam s figyelmébe ajánljam a jószívű nagyközönség gondos szeretetének.

Jól elmúlt déli egy óra, mikor az ünneplők oszladozni kezdtek s a kis nyomorékok hangos éljenzéssel fogadták felkeltőkor az ebédre hívó csengő szavát. És megindult párosával a negyven nyomorék s ez a menet nagyon szomorú, nagyon szívetfacsaró lett volna, ha nem nevetett volna a gyermekek szeme és ajka derűsen, boldogan.

A tehetetlenebbek csoportját felvonó viszi az ebédhez.

Most aztán alkalmam volt meggyőződést szerezni az anyagi ellátás teljes precí-

Villamos vasuti baleset. A paliesi vasuti sorompó és egy villamos kocsi között is történt baleset. Polyakovits János kocsivezető vezette a villamost. A kocsivezető, akinek délben kellett volna átvenni a szolgálatot a zombori-uti végállomáson, a paliesi utolsó kitérőnél szállott fel a Palics felé tartó kocsira és ott vette át a vezetést Hajdu Ferenc vezettől, s mindjárt utána nagy ropogás, recsegés és az összeverődött utasok rémülete jelezte, hogy a vezető későn vette észre a lebecsült sorompót, melyet a villamos kocsi a kanyarodás és fékezés ellenére is erősen elgörbített. A vezető nyomban átadták a paliesi csendőrségnek.

Agyonrugta a ló. Tóth Lajos óbecsei lakos gabonát hordott a napokban, mikor a kékkel megrakott kocsiról néhány kéve megindult és azokkal együtt ő is leeszett. A gazda a megindult lovak alá került és e közben az egyik ló megrugta a gyomrát úgy, hogy ajultán vitték az orvoshoz, de már nem segíthetett rajta. Sok kínlás után meghalt.

Drága multság. Körösi István óbecsei vendéglős többször átrándul Zentára egy-egy jónapot csinálni magának. Ezt a kedvtelését most drágán fizette meg. Mula-tozása alkalmával eltűnt 400 korona értékű arany zsebórája és lánc. A rendőrség kutatja, hogy ellopták-e tőle, vagy elvesztette.

Meggyújtott buza. Dobi István csonoplyai földbirtokosnak háromszáz kereszt buzáját a napokban éjjel dúló égiháboru alkalmával felgyújtotta egy beléscapodó villám. A gabona teljesen a lángok martaléka lett, mert az eső nem bírta eloltani a nagy szél által élesztett tüzet. A kár 3-4 ezer korona, amely azonban biztosítás útján meg fog térülni.

Hatóságelleni erőszak. Zeremszki Milán turjai lakost, ki hatóságelleni erőszakkal volt vádolva, mert a múlt évben a turjai községi rendőr kezéből a lovát ki akarta szabadítani és a kötőfékekkel ütögte a rendőrt, az újvidéki törvényszék nyolc napi fogházra ítélte.

Zsebmetszők a vásáron. Vásár volt Topolyán. A kis vidéki vásárokat sok nép keresi fel, a topolyai vásár pedig épen forgalmas. Jól tudta ezt Kovács István újvidéki csirkefogó s költséget nem bírva, fáradtságot nem ismerve elgyalogolt Topolyára, hogy az ottani vásáron egy kis üzlet után nézzon. Herk János bajmoki gazdálkodónak szintén üzleti dolgai voltak a topolyai vásáron. Így hozta össze a véletlen Kovács István, aki a rövid ismeretség után megengedett magának annyi bizalmaskodást, hogy újdonsült

ismerőse zsebében kotorásson megymás után. A megymásból épen azt a 170 koronát szedte ki, amire Herk Jánosnak különösképp szüksége volt. Nem is hagyta szó nélkül Herk Kovácsnak ezt az eljárását, hanem esendőr után kezdett kiáltozni. Kovácsnak időközben közelében termett Fridmann József notárius vásári tolvaj, a zsebmetszőnek hasonszörű barátja s hirtelen átvette a lopott pénzt. Herk ezt is észrevette s mindkettőjüket átadta a csendőröknek. A két zsebmetszőt letartóztatták.

A pénzhamisító. Néhány évvel ezelőtt a Singer-varrógép ügynöke volt Zentán Verbai Lajos 48 éves műszerész, akit a cég különféle csalás miatt elbocsajtott. Ezután Óbecsén próbált szerencsét, de itt hamar meggyűlt a baja a rendőrséggel s onnan is tovább állt. A makói rendőrség táviratilag tudatta a zentai rendőrséggel, hogy Verbai Lajost hamis 5 koronások gyártása miatt letartóztatta. Most kutatják, hogy nem volt-e neki Zentán is hamis 5 koronások forgalombahozatalára megbízottja.

Vérmérgezés a tarlón. Major András aratómunkás a topolyai földön buzát hordott a gazdájával. Munkaközben a talpát a tarló megvérezte, de ő erre ügyet sem vetett s tovább foglalatzkodott. A seb másnap meggyűlt és a munkás ágyának esett. Mire orvost hívtak, már késő volt, mert vérmérgezést kapott és két napi szenvedés után meghalt.

Tiszába ugrott leány. Czabafi Mariska adai árva leány, azon ürügy alatt, hogy misére megy, eltávozott hazulról és a Tiszára ment, ahol a hullámokba vetette magát. Holttestét nem találták meg.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról július hó 24-én Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére,** vagy **Hirth János** ur kereskedése **Zombor** (Kossuth-utca) és **Reffle Évi** divatüzlete **Zombor** (Kossuth-utca) címen vele tudatni. 2-2

SPORT.

Rovatvezető: **Schmidt L. József.**

Footballmérkőzés. Zombori Sport Egylet — Szabadkai Bácska II. 4 : 0 (félidő 3 : 0).

Leirhatatlan lelkesedést váltott ki közönségünkben Schöffler első goalja. A nivósan

játszó zomboriak mintegy felvillanyozva óriási rugalmassággal, lelkesedéssel feküsznek a játékba és csakhamar Rooz újabb két goalja nyomán fakad óriási tapsvihár. A második félidőben a zomboriak fölénye állandóbb, játéku színesebb, labdaadogatásai, passzolásai pompásak, lefutásai veszedelmesek, de a védelemre dolgozó szabadkaiakat már csak Metz tudja egyszer kijátszani, midőn Kaczvinszky G. nagyszerű beadását briliáns lefutásával goalá érvényesíti.

Nem emelünk ki senkit. Mindenki lelkesedéssel töltötte be szerepkörét. Mindenki igyekezett java tudását önteni a játékba.

A győzelem annál értékesebb, mert ugyane csapatot a délmagyarországi bajnokcsapat csak 3 goalal tudta megverni. Szóval örömmel szegezhetjük le a tényt, hogy immár komoly ellenfél számba megyünk. És ha az egyesület folytatja e jól beváló politikáját, hogy csak elsőrangú csapatokkal dolgoztatja csapatát, úgy még igen sok gyönyörű küzdelemben lesz részünk.

Gratulálunk a fiuknak és kívánunk sok, hasonló szép győzelmet.

A mérkőzést mintegy 800-1000 ember nézte végig oly kitartással, hogy a második félidőben szemezni kezdő eső ellenére is végig kitartott.

Boxoló akadémia. Lezajlott. Óriási közönség nézte végig a hatalmas küzdelmeket. A mérkőző párok közül különösen Zsadányi (az egyetlen magyar világ-bajnok) és Boby Dobs tünnek ki. Két elsőrangú mester, kik szépen elkalapálták ellenfeleiket. Bertók nagy tudásu, szép technikájú mester, de nincs szíve a leütéshez. Hatalmas fizikuma bizonyára imponálóbb módon érvényesül, ha oda vág és nem mutatja az ütést. Ugy halljuk, hogy novemberben újra ellátogat hozzánk Boby Dobs.

Football mérkőzés. Folyó hó 27-én (vasárnap) délután 5 órakor a Zombori Munkás Testező mérkőzik a bácsalmási football clubbal a Zombori Sport Egylet pályáján.

Augusztus hó 3-án a Zombori Sport Egylet az Újvidéki Athletikai Club football csapatával mérkőzik Zomborban.

Augusztus hó 10-én a Zombori Sport Egylet Szegeden játszik a Szegedi Athletikai Club I/b csapatával.

Augusztus 3-án Baján uszóverseny.

slj.

zításáról. Roosz Dávidné gondnoknő fegyelmzett személyzet fölött rendelkezik. Ragyogó tiszták a háztartási helyiségek s meleg anyai kéz és lélek gondja látszik nemcsak a külsőségeken, de a gyermekek jószívén is.

Különböző, komplikált igyekezettel ültek az asztalhoz a gondozottak s türelmetlen várakozással nézték a tányért, a vizesesuprot, a tiszta piros szalvétát, de különösen a jóarcu néni kezét, aki ugyancsak nem takarékoskodott a jó illatos esontlevesessel, amint belemerítette a nagykanalat.

Ünnepi ebéd volt: leves, krumplifőzelék, peccsenye rizsszel és jódarab mákos tészta. A felavatás ünnepére minden tányér mellett egy-egy ajándék-kugler kupja fényesedett.

Későn volt az ebéd s egyik másik kis ember bizony beleharapott a kívánatos tésztagömböcsébe s megkezdte az illatos, erős leves kanalazását már az ima előtt.

Mikor már minden tányérban ott párolgott a leves, Toray tanító-bácsi jelt adott az imára s a rövid kis faház fölött: „Isten, áld meg életünket, ott lebegett a teremben az igazi megértés, az emberszeretet, embergondozás munkájának legszebb példája.

Bizony-bizony az én éhességemet is nagyon éreztetni kezdte a konyhából jövő egészséges ételillat s mikor ennek kifejezést is adtam a gyermekek előtt, hat kis nyomorék kéz nyújtotta felém a kanalat: tessék néni, tessék:

A hat kis kéz között ott volt a Jeney Pista lába is... Abban fogta a kanalat s ügyesen kerítette össze a leves tartalmát s vitte a szájához.

A legkisebb, legmegelégedettebb nyomorék a jóhangu Stoimm Miki volt. Ő hegedűművésznék készül. Sokan dicsérték meg a szép énekéért s a mamája piros léggömböt és fényes övű kardot hozott neki. Ezeket kívánta már régen. S ott kanalazta a levest, a kabátja gombjához erősítve fölötte lebegett a piros léggömb s erőten, gyenge lábaeskáit verdeste a plékhard... Szárny és fegyver a szegény kis nyomoréknak...

Az intézet szimbóluma: szárnyat és fegyvert ad az emberi megértőjóság, ezeknek a nyomorékoknak: önértetet és tudást.

Szaporán fogyott az étel, de ott büszkélkedett még a tányérok mellett a ritka élvezetek netovábbja, a tésztaöntvény: a Kugler.

— De ebből már ugye nem adtok nekem gyermekek? — kérdeztem tőlük — s ime csak hallom innen is, onnan is: tessék néni az enyémből, — tessék megkóstolni, — én oda adom a felét... stb.

Szegény kis álmódoszemű nyomorékok, a ti szívetek tulteng a jósaigtól és a szeretettől, ennyi melegség szinte sok ennek a csunya, szomorú embervergődésnek, melyet sorsunk gyanánt kirótt a végzet...

Megnéztem még a gondnoknő ideálisan szép lakását, megnéztem a kertet, ahol negyven veteményes ágyban szépen növelte minden gyerek kerti munkáját a nap s a jótékony májusi eső. Saláta, ugorka, borsó, krumpli, zöldség mind felugta már fejét és sokszínű zöld girlandok jeleztek az ügyesség nevelt nyomorékok munkáját.

A gondnok-néni ablakai alá meglepetésül viritó nefelejt-sort ültetett a béna embercsemeték halája és szeretete: „Hogyha a gondnok-néni reggel kinéz az ablakon, mindjárt reánk gondoljon,“ — mondta a kis Jeney Pista, aki lábával szintén segített az ültetésnél.

Az imént elvonult vihar lesöpört a kavicsos utra egypár muskátli cserepet.

Az egyik meggyötört virágtövet elhoztam magammal, itt van a kertemben, helyrejtött, bontogatja rózsaszínű bimbóit a tulipánok és iriszek illatos társaságában — s mikor öntözgetem, köztetek vagyok apró, nevető szemű, boldog nyomorékok, hallom a magasha szálló éneketeket:

... Kiket emberré tett szerető szívetek,
Áltásért könyörög, sok nyomorék gyerek...

Radványné Ruttkay Emma.

HIRDETÉSEK.

3969/1913. szám.

Hirdetmény.

A „Ferenc-csatorna r. t.” alulirt mérnöki hivatala ezennel közhírré teszi, hogy **1913. évi július hó 27-én d. e. 10 órakor** a társulat partőri helyiségében **Petrőcön**, a partórház felett jobboldalt fekvő

mészégető és lakház

nyilvános versenytárgyalás útján bérbe fog adatni.

Ezen hirdetmény útján felhivatnak mindazok, akik ezen bérlet elnyerése végett ajánlatot tenni szándékoznak, hogy a fentebb kitűzött napon és helyen személyesen, vagy kellőleg igazolt meghatalmazottjuk útján jelenjenek meg s ajánlatukat akár szóbelileg, akár írásbelileg nyújtásuk be.

A versenytárgyalási feltételek, nemkülönben a szerződés mellett megkövetendő haszonbérletre vonatkozó feltételek a társulat mérnöki hivatalánál (Zombor, Flórián-utca 10. szám) az érdeklődők által betekintheők.

Zombor, 1913. július hó 14-én.

A mérnöki hivatal főnöke:

Jolánkai,
főmérnök.**Zombori Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.**

3859/1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

A zombori kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága pályázatot hirdet a megüresedett:

800 K fizetés és 400 K lakbérrel javadalmazott III. o. k. t. állásra.

A pályázati határidő ezen pályázati hirdetménynek a Munkásbiztosítási Közlönyben való I-ső megjelenéstől számított 15 nap, mely ideig a pályázati kérvénynek a zombori kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságához címezve küldendő be. Később beérkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

A pályázók a kérvényben életkorukat és magyar állampolgárságukat igazoló bizonyítványt kötelesek becsatolni, megjegyezvén, hogy a pénztár szolgálatában csak nagykorú, de 40 évnél nem idősebb egyének alkalmazhatók. Azokra, akik már a pénztár szolgálatában állanak, korhatár alól a pénztár igazgatóságának előterjesztésére az Országos Pénztár igazgatósága felmentést adhat.

Kötelesek továbbá a pályázók, amennyiben jelenleg a pénztár szolgálatában állanak, a pénztár főorvosától, illetve orvosi tanácstól beszerzett bizonyítvánnyal igazolni, hogy teljesen egészségesek.

Amennyiben a megválasztás nem pénztári orvosi bizonyítvány alapján történt, a megválasztott köteles magát állásának elfog-

lalása előtt a pénztár orvosi tanácsa vizsgálatának alávetni.

Ha a megválasztott esetleg magyarul nem tudó állampolgár esőd, vagy gondnokság alatt áll, nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt jogerős bírói ítélettel marasztaltatott, hivatalvesztésre vagy politikai jogainak felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll, ezen esetek fenforgása az alkalmazást semmissé teszi s a netán tévesen alkalmazott a pénztárral szemben a szolgálati viszony azonnali megszüntetéséből kifolyólag semmifele igényt nem emelhet.

A pályázatra kiirt állások betöltésénél első sorban azok vétetnek figyelembe, kik már a pénztár szolgálatában állanak.

A megválasztottak a zombori kerületi munkásbiztosító pénztár mindenkor érvényben lévő szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatát magukra nézve kötelezőnek elismerik.

Az állások ideiglenesen töltetnek be és az ideiglenes alkalmaztatás tartama alatt a szolgálati viszony 3 havi felmondással minden további igény nélkül költsézősen felbontható.

Zombor, 1913. július 11-én.

Weidinger,
elnök.

2-1

Gyöngyösi,
igazgató.**Új cukrászüzlet Zomborban.**

Van szerencsém Zombor város és környéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, a Konyovits-palotában levő ZWING KÁ-
: : ROLY (Tantner-féle) : :**

cukrászdát

átvettem s azt a mai kor igényeinek : : megfelelőleg berendeztem. : :

A fővárosban szerzett gyakorlatom és tapasztalatom folytán azon helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség kíváncsainak mindenképpen teljes megelégedésre megfelelni képes leszek, s hogy ugy helyben mint vidékre a megrendeléseket gyorsan és pontosan szállítom. A nagyérdemű közönség kegyes párt- : : fogását kérve vagyok : : :

HOFFMANN JÓZSEF**cukrász Zomborban, 8-7
a nagy szerbtemplommal szemben.****Berlitz-rendszerű nyelviskola.****Egyes és csoportos
oktatás, nemkülön-
ben társalgási kur-
zus, nyelvtan, írás,
olvasás, levelezés
és fordítások stb.****Angol, francia,
német és olasz.****Szeptember 15-éig
mérsékelt árak
mellett naponta in-
gyenes próba óra!
Az angol oktatás a
mai napon kezdődik**

*—11

**Beiratkozni lehet d. e. 9-10-ig és d. u. LOUIS MARI,
4-5-ig Széchenyi István-körut 23. sz. a. director.****Birtokbérbeadás.**

A csertői hitbizományhoz tartozó, Somogymegyében fekvő, vasutállomástól 10 km.-re levő **magyarlukafai gazdaság** folyó évi szeptember hó 15-étől 9 évre bérbeadatik a következő művelési ágak szerint:

Belsőség á 1200 ölével	7 h. 588 öl.
Szántó	598 h. 1190 öl.
Rét	70 h. 72 öl.
Legelő	56 h. 242 öl.
Kert	18 h. 561 öl.
Összesen	751 h. 253 öl.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Niederhauser István főintéző
Csertő, u. p. Szigetvár.

4-2

1627 szám 1913

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a teplitzi cs. kir. járásbíróság 1913. évi C. XII. 282. számú végzése következtében Fuchs és Buchwald cég javára 144 kor. 60 fl. s járulékaik erejéig 1913. évi július hó 3-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gépek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1913. évi Pk. 2124/2 sz. végzése folytán 144 kor. 60 fl. tőkekövetelés. ennek 1913. évi március hó 14. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 52 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Rákóczi-ut 43/a sz. leendő eszközzésére 1913. évi július hó 31-ik napjának délelőtti 10 óráig határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők szükség esetén becsáron alul is el tognak adatni.

Zombor, 1913. évi július hó 18-án

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLITÁS,
meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb
!! 100-89 igényeknek megfelelő !!

LAKÁSBERENDEZÉSEK,
uri szobák, szalonok, **nagy raktára.**
ebédlők és hálószobák

Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.
Elfogad a legmodernebb **KÁRPITOS MUNKÁKAT** és **DISZITÉSEKET.**

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

ÚJ RŐFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.

Van szerencsénk Zombor város és környéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. sz. a. Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

új rőfös- és divatáru üzletet

nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb árukkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban áll a nagyérdemű közönséget a legolcsóbb árak mellett pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség szives rendeléseit várva, maradtunk

kiváló tisztelettel

50-33

DÓDITS és OPANCSÁREV.